

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 22-40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petlistvsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemži nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Narodna avtonomija.

Narodno avtonomijo hočejo za poskušnjo vpeljati na Moravskem. Kronovina, v kateri prebivajo kakih 3 milijoni ljudi in kjer divja narodni boj neprenehoma med češkim in nemškim elementom, naj pokaže, kako bi se dalo to načelo izvesti za celo monarhijo. Listi že navajajo razloge za narodno avtonomijo in proti njej, kakor je nameravana za Moravo. »Vaterland« je proti njej, češ, da narodna avtonomija ne družijo, ampak da jočuje; samo število prepornih točk se zmanjša, boj za občine pa ostane; kako more država, ki nikogar ne sili, da bi se priznal k kakemu gotovemu veroizpovedanju, prisiliti koga, da se prizna k gotovi narodnosti, kajti če se razdeli kronovina v nemški in češki del, so ljudje prisiljeni k dotični narodnosti. Kaj naj počno oni, ki hočejo biti na sredi, ki so »mešane krvi«, kaj uradništvo in častniki, kaj bo zlasti z judi? Vsi ti bi baje smatrali tako silo kot neprijetno breme in kot narodno tlačanstvo.

Čehi, ki zahtevajo deželno avtonomijo in nerazdeljivost češkega kraljestva, niso s temi načrti zadovoljni, pač pa jih tlačijo v javnost nemški radikali. Z našega slovenskega stališča pa bi tak poskus le pozdravljali, ker bi omajal staro nepremakljivost po zgodovinskih slučajnostih nastalih deželnih mej, ki so nam že toliko škodile v narodnem in političnem življenju.

Delegati na morju.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Po vzgledu drugih držav je naša mornariška uprava letos povabila delegate, da si ogledajo mornariške naprave, ladje, pomorske vaje, izdelovalnice ladij in torped itd. Namen je seveda, prepričati delegate o potrebi izboljšanja in povečanja mornarice in večjih tozadevnih kreditov. Program za to ekskurzijo delegatov je zanimiv.

Delegat sprejme 13. t. m. na kolo-dvoru v Trstu pomorski častnik; vsega skupaj je delegatom v svrhu informacij dodeljenih 5 častnikov. Potovavna ladja za delegate je Lloydova zabaviška ladja

»Thalia«. 14. t. m. zjutraj prepelje delegate pet visokomorskih torpedovk k ladjedelnici sv. Marka, kjer si ogledajo v izdelovalnici nahajajoči se oklopni L in II. Déjeuner in diner se bo vršil deloma na »Thaliji«, deloma na admiralski jahti »Lacroma«, kjer bo delegate pogoščeval mornariški poveljnik. 15. t. m. se vkrcajo delegati na torpedovke: »Seehund«, »Cobra«, »Delphin«, »Boa« ter na oklopnice »Erzherzog Karl«, »Erzherzog Friedrich« in »Erzherzog Ferdinand Max«. Eskadra plove proti Trstu in izvršuje taktične vaje. Popoldne se eskadra ustavi pred Porečom. Popoldne se vrši mala bitka z rezervno eskadro, ki priplove iz Pulja. Torpedovke izvršijo napad zahodno od Brionov. Zvečer so delegati v Pulju. Ob 8. uri koncert v mornariški kazini. 16. t. m. si delegati v puljskem arzenalu ogledajo jekleno izdelovalnico, osuševavno izdelovalnico in zgradbo nove jeklene izdelovalnice ter v zgradbi nahajajoče se podmorske čolne, kakor tudi križarko F. Potem si ogledajo opremovalni arzenal, muzej in torpedno napravo. Popoldne se pri lepem vremenu vrši sledeče: Izstrelitev ostre mine v predpristanišču, lanciranje ostrega torpeda pri rtu Brancorso, ostru topniški strel na oklop na strelnem prostoru Saccorgiano. Potem vožnja s polnim parom na torpedovkah čez fazanski kanal in nazaj. Če bo vreme viharo, odpade lanciranje torpeda in strel v Saccorgiano. Delegati si ogledajo mornariško zvezdarno. Zvečer je sestanek v slovo v kazini. 17. si ogledajo delegati v Bergudih v zgradbi nahajajoče se torpedovke na Danubijski ladjedelnici, potem reško tovarno za torpede »Whitehead«. Če bo preostajal čas, obiščejo še mornariško akademijo. S tem je ekskurzija konec.

Rusija.

»Zveza pravih ruskih ljudi«.

Vsegamogočna »Zveza« ima v Peterburgu svoj lastni urad. Načelnik je znani Dubrovin, kateremu se celo car klanja. Zdaj je pa v »Zvezi« izbruhnil spor med načelnikom in Puriškevičem. Puriškevič in grof Komarovsky sta iz »Zveze« izstopila. Nedavno pa je iz pisarne izginilo več tajnih aktov in Dubrovin dolži Puriškeviča, da jih je dal izmakniti. Sploh se

zadnji čas zdi, da Dubrovin izgublja vpliv. Toži ga kijevski generalgubernator Suhomlinov. Dubrovin je namreč v svojem listu »Ruskoje Snamja« trdil, da je Suhomlinov podpiral izgrede na kijevskem vseučilišču. Vse delovanje Dubrovina se stoji iz denunciacij in izrabljanja najnižjih nagonov. On je anarhist reakcije.

Wiborški proces.

Bivši poslanci I. dume, v wiborškem procesu obsojeni na 3 mesece zapora, se bodo proti razsodbi pritožili. 60-letni Ahtjamov, ki je bil oproščen, je proti oprostitvi protestiral in izjavil, da če so drugi krivi, je tudi on. V domačih krajih so bili poslanci sprejeti z velikanskimi ovacijami. Saratovci so okrasili ves kolodvor. Dame so poslance Tokarskega in Semenova s cveticami obsipale, zvečer se je priredil banket.

Tatvine v Vladivostoku.

Častniki v vladivostoškem pristanišču so nesramno kradli. Prodali so cel stroj neke torpedovke na Japonsko!! Še pristanišča baron Plärsen je 10 častnikov izročil sodišču. Častniki so prodajali tvekam celo strelivo in razstrelivo olje.

Bojkot nemškega blaga na Ruskem Poljskem.

V Varšavi in Kievu se je ustanovila družba s sledečim programom: 1. Bojkot nemške industrije, 2. Podpiranje domače industrije na ruskem Poljskem, 3. Zgradba poljskih tovarnov v jugozahodni Rusiji. »Kiewljanin« pripominja, da bo popolni bojkot težko izvedljiv.

Vseslovanski kongres — nepolitičen.

A. Sobolovsky predlaga, naj vseslovanski kongres skliče peterburška akademija znanosti, ki je l. 1903 povabila na kongres vse slovanske zgodovinarje, narodopisce in jezikoslovce, kar je pa preprečila rusko-japonska vojska. Vseslovanski kongres ne sme imeti političnega značaja, ampak zgolj kulturni in znanstveni. S Sobolovskim se povečini strinjajo vsi znameniti Rusi.

Teroristi.

V vili dvornega svetnika Ivanova v Peterburgu je policija našla zalogo razstreliva. Teroristi so spravili blago v klet brez vednosti gospodarja. — V delav-

skem predmestju peterburškem je policija zasledila organizirano roparsko bando. — V rjasanski guberniji so kozaki, katere so veleposestniki najeli za varstvo pred roparji, sami izropali vse posestvo nekega Selivana. — V bližini Sevastopola so na posestvu Stahlbergovem našli celo tovarno za bombe.

Ruski teroristi zaprti v Lausannih.

V Lausannih so prijeli 11 teroristov, ki so poizkušali izsiliti s smrtnimi grožnjami bogatemu Rusu Sciroju 5000 frankov. Med zaprtimi teroristi je tudi neka deklica. Pri njih so našli pečat z napisom »Komunistično-anarhistični odbor v Lausannih«.

Zopet preprečen napad na Stolypina.

Stolypina bi revolucionarji na vsak način radi usmrtili. Policija je zopet preprečila nov napad nanj. Železen avtomobil napolnjen z dinamitom so nameravali izpustiti proti Stolypinovi palači. Dinamit bi se bil unel in porušil polačo.

AVSTRIJA.

Cesar

se je včeraj zjutraj pripeljal iz Schönbrunn na dvorec, kjer je podeljeval splošne avdiencije in zaprisegel novega hrvaškega bana barona Raucha. Zaslišal je vojnega ministra in podmaršala Kropatina. Govorilo se je, da namerava vojni minister odstopiti, a je bila ta vest izmišljena. Cesarju sta marveč vojni minister in njegov sekčni načelnik razkazala model novega brzostrelnega topa, ki se pokaže tudi delegatom. — Nadalje je zaslišal cesar min. predsednika Becka, dr. Marcheta, dr. Derschatto in fcm. Galgotzyja. Dr. Lueger je povabil cesarja na ples dunajskega mesta. Ker cesar ne obiskuje več plesov, je izjavil, da ga bo zastopal prestolonaslednik. Več časa se je razgovarjal vladar z dunajskim županom o tekočih poslih dunajske občine.

Delavsko zavarovanje.

Drugi oddelek industrijskega sveta je odobril določila vladnega načrta o delavskem zavarovanju glede na prostovoljno zavarovanje, o bolniškem zavarovanju, o zadružnih bolniških blaginjah, o organizaciji invalidnega zavarovanja, o zavarovanju glede na nezgode in jamstvu podjetnikov glede na nezgode z malimi izpremembami.

Preosnova srednjih šol.

Na Dunaju je napovedana od 21. do 24. t. m. enketa, ki se bo pečala s preosnovo sred-

LISTEK.

Dijamanti kralja Salomona.

Angleški spisal Rider Haggard, posl. J. M. (Dalje.)

Sir Henry in kapitan Good sta bila zelo razočarana.

»Gospod Quatermain,« je rekel Henry, »jaz sem premožen, na drugi strani pa tudi odločen za to stvar. Sami določite nagrado za svoje delo, kakor mislite, da bo prav, in izplača se vam, predno odrinemo na pot. Še več: jaz hočem še pred odhodom vse tako urediti, da se v slučaju, ako se vam ali nama kaj prigodi, primerno poskrbi za vašega sina. Iz tega morete spoznati, kako zelo potrebno se mi zdi, da greste vi z nami. Ako toraj pridemo na ta ali oni način do tega kraja in najdemo dijamantov, naj pripadajo vam in Goodu v enakih delih. Jaz jih nočem. Isto naj velja tudi za slonovo kost, ki jo utegnemo dobiti. Povejte mi svoje pogoje kar naravnost, gospod, Quatermain, in jaz seveda plačam tudi vse stroške.«

»Sir Henry,« sem rekel, »to je najbolj velikodušna ponudba, kar sem jih kedaj doživel in taka, ki jo reven lovec in trgo-

vec ne sme kar tako vreči od sebe. Toda stvar je zelo važna, in treba časa, da jo premislim. Svoj odgovor vam dam, predno pridemo do Durbana.«

Dobro,« je odgovoril Sir Henry in nato sem se poslovil in odšel ter sanjal o ubogem že davno mrtvem Silvestru in o dijamantih.

III. poglavje.

Umbopa stopi v našo službo.

Od Kapskega mesta do Durbana prideš v štirih ali petih dneh, kakoršna je ravno ladja in vreme. Včasih, ako je izkrcavanje v East Londonu težavno, kjer še vedno niso dobili one čudovito lepe luke, o kateri toliko govore in v katero so vtaknili že toliko denarja, se ladja zamudi za štirindvajset ur, predno pridejo tovarni čolni in odvezajo blago. Vendar sedaj nam ni bilo treba čakati in tovarne ladjice so priplule kmalu s svojimi dolгими vrstami grdo ploščatih čolnov, v katere so z velikim hruščem zmetali blago. Prav vse eno je bilo, kakšno je bilo blago; premetavali so je brez usmiljenja, četudi je bil v zaboji porcelan ali sukneno blago; z vsakim so enako ravnali. Videl sem, kako so pri tem razbili zaboj, v katerem so bili štirje tucati steklenic s šampanjcem, na drobne kosce, in šampanjec je šumel in se penil v umazanem čolnu po tleh. To je bilo

zlobno trošenje, in ravno teh misli so bili tudi Kafri v čolnu; našli so namreč nekoliko nerazbitih steklenic, odbili na kratko vratove in pili šampanjca. Ker so pa bili te pijače nevaženi, jim je hitro šla v glavo in začeli so se valjati po tleh in vpiti, da je bita ta dobra pijača »tagati«, to je začarana. Nagovoril sem jih z ladije ter jim povedal, da je to najbolj močan lek belih mož in da bodo umrli. V neznanskem strahu so odpluli na suho in mislim, da ne bodo več pokusili šampanja.

No, ves čas, ko smo se vozili proti Natalu, premišljeval sem o ponudbi Sir Henry Curtisa. Eden ali dva dni nisimo nič govorili o tej stvari. Povedal sem jima več lovskih dogodov, ki so bile vse resnične. Nobene potrebe ni, pripovedovati laži o lovih, kajti lovci se pripeti vse polno raznih čudnih dogodkov; vendar to le mimogrede.

Krasnega večera meseca januarja, ki je naš najbolj vroči mesec, vozili smo ob obrežju Natala in pričakovali, da dospemo ob solnčnem zahodu v Durban Point. Celo pot od East Londona je obrežje zelo zanimivo; povsodi so rdeči peščenih hribov in prostrane živo zelene ravnine, na katerih se semintja nahajajo kaferski kraali; obdajajo jih trakovi belih valov, ki se zaganjajo v skalovje. In ravno predno prideš v Durban, so posebno lepi ti kraji.

V hribih je voda tekom stoletij izkopala globoke grape, po katerih se svetijo reke; ob njih vidiš najlepše zelenje, grmovje, ki raste, kakor ga je Bog vsadil in razno drevje, in semintja opaziš belo hišo, ki se smeji na nemirno morje in daje celemu pozorišču nekaj domačega, vabljivega. Kajti, kar se tiče mene, sem mnenja, da ga ni lepega kraja brez ljudi. Raj je bil brez dvoma lep, predno je bil človek tam, vendar jaz mislim, da je moral biti še lepši, ko se je Eva sprehajala po njem. Toda mi smo se nekoliko vračunali, in solnce je že davno zašlo, ko smo se pri Durban Pointu zasedli in smo čuli strel iz topa, ki je naznanjal, da je dospela angleška pošta. Bilo je prepozno misliti, da bi šli na suho, in radi tega smo se podali večerjat, mimogrede opazujoč, kako je rešilni čoln odplaval pošto.

Ko smo se vrnili na krov, je že mesec nad morjem in obrežjem tako lepo sijal, da so skoro obledeli veliki in nagli bliski iz svetilnika. Od obrežja sem so prihajale sladke vonjave, ki me vedno spominjajo na himne in misijonarje, in v oknih hiš ob Berea je lesketalo na tisoče lučic. Od velike bližnje ladje čulo se je petje mornarjev, ko so vzdigovali sidro, da se pripravijo za odhod. Skratka, bila je krasna noč, taka noč, kakor jo morete doživeti samo v južni Afriki. Celo pes, veliki buldog, ki

njih šol. Med drugim razpravljajo o sledečih vprašanjih: V koliko naj se izboljšajo srednje šole? Ali se priporoča, da se ustanovi nov srednješolski tipus? So-li potrebne izpremembe pri določilih o zrelostnih izkušnjah? Kako naj se omeji naval na srednje šole? Ali kaže, da se pomnože telesne vaje? Vlada namerava vpoštovati na enketi priporočene predloge in izda nov, bolj priprost in modern učni načrt. O prvi točki poroča graški vseučiliški profesor dr. Martinak.

Poljedelski minister dr. Ebenhoch v Pragi.

Prago je obiskal poljedelski minister dr. Ebenhoch. Obiskal je rudarsko glavarstvo in pohvalil uradništvo. Nato je zaslal mnogo deputacij in sprejel več dostojanstvenikov in politikov.

Proti uvozu mesa.

z Balkana in proti trgovinski pogodbi z Argentinijo je protestirala osrednja zveza v obrambo poljedelskih in gozdarskih koristi.

Nižjeavstrijski deželni zbor.

je dokončal glavno razpravo o proračunu.

Podržavljenje zasebnih železnic.

Poslanec Mastalka je govoril na shodu v Horicu o podržavljenju zasebnih železnic. Češki poslanci hočejo prisiliti vlado, da nastopi proti zasebnim železnicam.

Češke trgovske zbornice v Kraljevem Gradcu ne bo.

»Narodni Listy« poročajo, da so izmišljene poročila o ustanovitvi nove češke trgovske zbornice v Kraljevem Gradcu.

Poljsko kolo in trozveza.

Poljski konservativci, dosedanjí voditelji »Poljskega kola«, nasprotujejo politiki sedanje vladajoče struje »Poljsk. kola«, demokratom in vsepoljski stranki. Poljska demonstracija v zbornici in v delegaciji ni vseč konservativcem, ki se tudi ne strinjajo z agitacijo proti pruskopoljski predlogi, češ, da je prenapeta. Sicer so Poljaki dovolili v delegaciji zunanemu ministru začasni proračun, a glasilo načelnika »Poljskega kola« »Slowo polski« piše, da to nič ne pomaga. Javnost naj počaka na glasovanje v delegacijah o proračunu. Vsepoljski stranki se niti ne sanja, da bi hodila po potih konservativcev.

Krščankosocialni shod.

Poslanec Axmann je na shodu v Brigitenu govoril tudi o starostnem zavarovanju ter izjavil, da se mora potrebno pokritje dobiti potom naklad, ne pa s pokritjem z glavnico. To zavarovanje bodi enotno za bogatino in reveže. Neki zborovalec je vprašal poslanca, ali ve, da je dobila avstrijska socialna demokracija velike vsote od srbske vlade, da bi dosegla odprtje srbske meje za živino. Axmann je obljubil, da bo to zadevo zasledoval.

Prestolonaslednik.

se poda v St. Moric v Švici, da se odpočije.

Češki minister - krajan

ne kandidira v češki deželni zbor. Po sklepu češke agrarne stranke ne smejo kandidirati v češki deželni zbor državni poslanci.

OGRSKA.

Kriza v ogrski koaliciji. — Drugi državni tajnik v notranjem ministrstvu.

Rabska »Tribuna« poroča, da obstoja v koaliciji resna kriza. Košutovci očitajo Andrassyju, češ, da se ravna po Deakovih načelih. Poostrišla so se tudi nasprotstva med Košutovci in med ljudsko stranko. Weckerle že računa na razpad koalicije in zato ustanavlja novo stranko, ki bi se držala načel iz l. 1867.

je bil last nekega potnika, se je očitvidno odrekel vsaki nadi, da bi prišel do pavijana, ki je bil zaprt v kletki na prednjem delu ladje. Zadovoljno je pes smrčal pri vratih kabine, brez dvoma sanjajoč, da ga je že raztrgal.

Mi vsi — to se pravi: Sir Henry Curtis, kapitan Good in jaz, smo se podali proti krmilu, kjer smo se vsedli in nekoliko časa molčali.

»No, gospod Quatermain,« je rekel Sir Henry, »ali ste kaj razmišljali o moji ponudbi?«

»Da,« se je oglasil kapitan Good, »kaj mislite storiti? Nadejam se, da nama bode izkazali veselje, da greste z nama notri do Salomonovih rudokopov ali kamorkoli je prišel oni gospod, ki ga poznate pod imenom Neville.«

Vstal sem in stresel tobak iz pipe, predno sem odgovoril. Nisem se še popolnoma odločil ter sem samo čakal še trenutka, da se odločim. In predno je goreči tobak padel v morje, je bil sklep storjen. Tako se pogosto zgodi, ako človek dolgo časa razmišlja o kaki stvari.

»Da, gospoda,« sem rekel in se zopet vsedel, »jaz pojdem z vama in z vajinim dovoljenjem vama povem, zakaj in pod kakimi pogoji. Najprvo o pogojih, ki jih zahtevam.«

»Prvič: Vi plačate vse stroške in vsa slonova kost in druge dragocenosti, ki jih vtegnemo dobiti, se na enake dele razdele kapitanu Goodu in meni. (Dalje.)

Novi stranki bi pristopilo tudi desno krilo Košutove stranke. »Magyar Hirlap« pa piše: Može, ki danes načeljuje notranjemu ministru, tega niso storili iz svojega nagiba, marveč, ker to hoče stranka iz l. 1848. Prihodnje volitve se morajo pošteno izvesti. Če bi se to zgodilo prej, bi komaj prišla stranka iz l. 1848 kot večina v zbornico.

V notranjem ministrstvu postane drugi tajnik neki član Košutove stranke.

Proti mažarskim učiteljem.

Rumunske cerkvene oblasti so v smislu novega ogrskega šolskega zakona vprašale vse občine, ali hočejo državne podpore, s katerimi je združen pouk v mažarščini. Vse rumunske občine so odgovorile, da odklanjajo državne podpore in da bodo, četudi s težkimi žrtvami, iz lastnih sredstev skrbale za svoje šolstvo. To je lep zgled, ki naj bi se tudi drugod posnemal.

DELEGACIJE.

Povišanje častniških plač.

Cesar je govoril s Schönaichom in z Aerenthalom o delegacijskem zasedanju in o povišanju častniških plač. Weckerle je povedal častnikarjem, da se je z Beckom predvsem posvetoval o delegacijskem zasedanju. Vprašanje o povišanju častniških plač se pretirava. »Budapesti Hirlap« piše, da je krščansko-socialna stranka kriva, da delegacije ne bodo še rešile vprašanja o povišanju častniških plač po svojem proti Mažarom naperjenem nujnem predlogu, po katerem se je naročilo avstrijski vladi, da naj pri vojnem ministru izposluje, da predlaga delegacijam povišanje častniških plač. Za zvišanje častniških plač se jako zanima tudi prestolonaslednik, ki je obiskal zunanega vojnega ministra.

V UČNEM MINISTRSTVU.

»Čech« poroča, da so nameravali za sekcijskega načelnika v učnem ministrstvu imenovati mladočehskega poslanca dvornega svetnika Čelakovskega, kar se pa ni zgodilo, ker je kandidat že prestar. Namestu njega si je pa baje izbral učni minister Marchet realističnega poslanca prof. dr. Drtina, ki je z Masarykom eden glavnih agitatorjev za svobodno šolo. Med temi parlamentarnimi počitnicami bi se baje že imelo izvršiti imenovanje. »Čech« pozivlja katoliške poslance češke, naj zastavi vse sile, da to imenovanje preprečijo.

TRGOVINSKA POGAJANJA S SRBIJO.

Na Dunaju so nadaljevali 9. t. m. pogajanja o trgovinski pogodbi med Srbijo in Avstrijo. Sodijo, da se pogodba v kratkem reši.

BARON RAUCH.

Hrvaški listi o novem banu pišejo zelo previdno. O taki ogorčenosti, kakršna je bila ob imenovanju Rakodeczaya, še sledi ni. Hrvati so menda uvideli — piše neko veleugledno konservativno glasilo — da je nespametno ugnati osebe, še predno nastopijo. Čuden simptom je ta, da hrvaški listi zdaj o Rakodeczayu pišejo simpatično. Bojda je bil boljši, kakor so ga svojčas slikali. Morda slutijo, da bo novi ban pokazal ostrejšo zobe? Rakodeczay sam je zadovoljen, če sodimo po njegovi lastni izjavi, zapustil je Rauchu pomirjeno (?) deželo in vsaj neki poizkus nove unionistične stranke, katero bo Rauch brezdvomno osnoval brez posebnih težkoč.

Hrvati so radovedni, ali bo baron Rauch izpovedal načelo združenja Dalmacije s Hrvaško. L. 1897 se je Rauch zanj v adresni debati toplo zavzemal. Ali bo Rauch plediral za združitev Dalmacije z Ogrsko?

Mi nimamo povoda zavzeti proti baronu Rauchu v državnopravnem oziru kakšno stališče, bržčas ne bo ne boljši, ne slabši od svojih prednikov Pejačevića in Rakodeczaya. Kot demokratje pa vidimo v imenovanju aristokrata, ki živi v tradicijah magnatovladia, nadaljevanje tistega kroničnega zla, ki Hrvaški veliko bolj škoduje kot vse državnopravno pričkanje. Če bi Hrvatje uvideli, kje pravzaprav tiči zlo, bi preprij za različne pragmatike vse drugače izgledal.

NOVA HRVAŠKA VLADA.

»Pokret« poroča, da bo nova hrvaška vlada Rauchova sledeče sestavljena: Dr. Czernkovich, podban; Ferdinand pl. Miksich, naučni; Slavko pl. Araničky, pravosodni šef.

KAKO VARNO JE PAPEŽEVO PREMOŽENJE V ITALIJI.

Ko so uropali Italijani papežu Rim, so napravili postavbo, ki zagotavlja papežu njegovo last. A koliko da se ozirajo Italijani na to postavbo, nam dokazujejo zadnji dogodki. Italijansko časopisje namreč zdaj razpravlja, čegavi da so papeževi umetniški zakladi. Seveda so papeževi, ker so jih oni zbrali tekom stoletij. Italijanska vlada pa sodi, da so narodna last. To pojasnjuje pismo, ki ga je objavil sorodnik Crispijev, poslanec Parlamenta-mghi-Crispi. Crispi je pisal, da so vatičanske palače z vsemi umetnostmi last italijanske države in da to ni mednarodno vprašanje. Z

drugimi besedami to pomenja, da italijanska vlada s papežem stori kar hoče, ne da se sme vmešavati kaka druga država.

SPLOŠNI SHOD FRANCOSKIH ŠKOFOV ODPADE.

Na Vatikanovo željo odpade nameravani splošni shod francoskih škofov. Zato so pa napovedani koncem januarja in v februarju pokrajinski škofijski shodi.

PRUSI PROTI HRVAŠKIM DELAVCEM.

Prusi so izgnali na Westfalskem iz Kreuzthala vse hrvaške delavce. Tudi iz drugih krajev v okraju Siegen nameravajo izgnati vse hrvaške delavce.

SPOR MED ITALIJANI IN ABESINCI.

Kakih 2000 Abesincev je vdrlo sredi meseca decembra na italijansko ozemlje Baidova-Rewdi in Buracaba. Napadli in oropali so več karavan, pobili in vjeli več trgovcev. Prebivalstvo je prošlo za pomoč italijanskega rezidenta v Lughu. Med Abesinci in nekaterimi rodovi so bili boji. Na obeh straneh so imeli izdatne izgube. Lugh je bil cerniran, a ne napaden. Tittoni je naprosil mornariškega ministra, da naj pospeši, da odplovejo italijanske vojne ladje v Rdečem morju v Moga-discio. Italijanskemu poslaništvu v Adis Abebi je brzojavno naročil, da naj protestira pri cesarju Meneliku, ker so Abesinci kršili status quo in po trgovinski pogodbi zagotovljeno varnost. Nadalje naj zahteva, da se Abesinci umaknejo, kaznujejo naj se krivci in odškodujejo oškodovanci.

KAKO POSTOPAJO Z ZAMORCI V NEMŠKI AFRIKI.

V nadaljni Pertersovi tožbi je izpovedal Pechmann, da je bil obsojen na smrt Mabruk, ker je kradel, Jagodja pa, ker je konspirirala z zamorskimi rodovi. Izvedenec Pfeyl je izjavil, da je potrebna strogost, a da pri rodu Kilimandžaro ni bila umestna taka strogost.

ANGLEŽOM DIŠI KONGO-DRŽAVA.

»Daily News« zahteva, da naj Angleška odločno nastopi, ako ne odobri belgijska zbornica aneksije Kongo-države. Če Belgija noče prevzeti Kongo-države, naj stori Evropa to, kar je storila s Kreto. Kongo-državo vladaj komisar, ki je odgovoren velevlastim.

BERAŠKA DEMONSTRACIJA V PALERMU.

Palermška občinska uprava je ukazala, da se spravijo v ubožno hišo one beraške armade, ki nadlegujejo v Palermu prebivalstvo. Pred vsem naj se pri tem ozira na napačne slepce, na pohabljenje in na igralce z gosli in s flavtami. Berači so na to imeli protestni shod in priredili v mestu demonstracijski beraški izprevod. Pred občinsko hišo so se ustavili in poslali odposlanstvo, ki je zahtevalo, da naj se prizna pravica za beračenje po cestah.

ZOPET NAPAD NA JAPONCE V AMERIKI.

»New York Herald« poroča iz San Francisca: V državi Uta pri Ogdenju je vdrlo več sto delavcev v japonski del. »Obesite Japonce!« so kričali in pretepali japonske žene in otroke. Policija je kmalu napravila red.

KONEC LIBERALIZMA NA NIZOZEMSKEM.

Po odstopu liberalnega nizozemskega min. predsednika De Meestra je pozvala nizozemska kraljica poslanca Heemskerka, da sestavi novo ministrstvo. Heemskerk je zbral v vlado okoli sebe konservativne protestante in katoličane. Vlado prevzame v kratkem in razpusti zbornico. Nobena ministrska kriza se še ni vršila na Nizozemskem tako mirno, kakor sedanja. Listi poročajo le kratko. Ljudstvo je nasproti liberalcem skrajno hladno, ker so obetali zelo veliko, a niso izpolnili ničesar.

HARDEN DEMENTIRA.

Harden dementira vest, da misli ustaviti »Zukunft«.

Dnevne novice.

+ Volivci pozor! — Prvi pogoj za dober uspeh volitev je, da so volivni imeniki dobro sestavljeni. Kaj nam koristi množica volivcev, ako niso vpisani v imenik! Prav te dneve županstva sestavljajo te imenike. Raditega opozarjamo vsa županstva naj vestno gredo na delo, svoje somišljenike pa, da naj skrbno pazijo na to, da ne bo kak naš volivec izpuščen. Sicer smo prepričani, da bodo naši župani gotovo svojo nalogo vestno storili. Ali na nekaj jih hočemo opozoriti, kar je velike važnosti. Misli se, da ima deželnozborsko volivno pravico le oni, ki plačuje najmanj 8 kron pravega direktnega davka. Toda ti ni vselej res. Zakon izrecno določa, da

ima vsak deželnozborsko volivno pravico, kdor je pri zadnji občinski volitvi volil v 1. ali 2. volivnem razredu, kjer so trije volivni razredi. Toraj, če bi kje vsi volivci drugega občinskega volivnega razreda ne plačevali po 8 kron davka, morajo vendar priti sedaj vsi v imenik za deželnozborske volitve. Le v 3. razredu velja določilo 8 K. Nekateri mislijo, da mora ta davek volivec sam plačati, ako je pa solastnik z ženo, potem se mora pa davek deliti na dva dela, in če na moža pride 8 K, potem voli, ako pa ne, nima volivne pravice. Tako je mislilo tudi pred leti neko okrajno glavarstvo in je tudi v tem smislu razsodilo glede reklamacij. Na pritožbo zoper to razsodbo je pa deželna vlada v Ljubljani razsodila, da ima mož volivno pravico brez ozira na to, ali plačuje sam 8 K davka in več, ali pa kakor solastnik z ženo. Vsaj bi bila pa tudi res gorostasna krivica, ako bi, recimo eden sosed, ki je sosesestnik z ženo in plačuje 15 K davka, ne smel voliti; njegov sosed pa bi imel volivno pravico, če tudi plačuje le 8 K davka, ker je slučajno sam lastnik. Poznamo srednjo občino, ki bi nad 20 volivcev izgubila, ako bi solastniki z ženo smeli voliti le oni, ako plačujejo nad 16 K davka. — Toraj pozor!

+ Kmetska zveza za dekanijo Trebnje priredi v nedeljo popoldne shod v St. Rupertu, kjer bosta govorila dr. Krek in državni poslanec dr. Hočevar. Povabljeni so vsi okoličani in vsi prijatelji združništva in dela tudi od daleč. V ponedeljek se prične v St. Rupertu socialni in gospodarski kurz kmečke zveze, na katerem bodo predavali dr. Krek, državni poslanec dr. J. Hočevar, mlekarški nadzornik Legvart in g. Pušenjak. G. Legvart bo prinesel seboj tudi skioptične slike iz perutinarstva in živinoreje. Vsopred: V ponedeljek ob 9. uri: Dr. Krek: Carinska politika. Dr. Hočevar: Zemljiška knjiga. Popoldne ob 2.: Legvart: Živinoreja, mlekarstvo. Torek dopoldne ob 9.: Dr. Hočevar: Civilno pravno zastopanje in oporoke. Legvart: Travniki, gnojenje, umetna gnojila, krma, krmljenje. V torek popoldne ob 2.: Legvart, predavanje za žene o perutinarstvu, molži in mlekarstvu. Dr. Krek za mladeniče in može: Agrarna politika: 1. kmetski kredit, 2. deželna kultura, a) melioracija, b) komasacija, c) kmečke služnosti. V sredo dopoldne: Legvart: Prešičoreja živinorejska zadruža in živ. zavarovanje. Popoldne: Dr. Krek: Davki in gospodarska organizacija. Pušenjak: Združništvo. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za gospodarski in socialni napredek od blizu in daleč.

+ Slovenec nižjeavstrijski deželni odbornik. V tajni seji nižjeavstrijskega deželnega odbora so sklenili, da se kandidira v nižjeavstrijski deželni odbor na izpraznjeno Gessmannovo mesto kršč. soc. deželni in državni poslanec Slovenec prof. Sturm.

+ Dalmatinski namestnik Nardelli, ki je od svoje živčne bolezní okrevaj, se vrne februarja meseca v Zader in bo zopet prevzel vodstvo namestništva.

+ Ponemčevanje. Nemški »Schulverein« je v prvih 25 letih svojega obstanka na jezikovni meji v 46 šolah nemški vzgojil 68.970 otrok. »Südmarka« je na doslej slovenski meji nakupila 300 orolov slovenske zemlje in na njej naselila nemške kmete. Tako narašča delo za nemški most do Adrije ...

— Dr. Elbert ponesrečil. Iz Novega mesta se nam poroča: G. prošt dr. Elbert si je včeraj, 9. t. m. precej občutno poškodoval desno roko. Šel je obiskat obolelega gospoda prijorja usmiljenih bratov. Pred Pircem v Kandiji se je hotel umakniti nekemu vozu, pri tem mu je spodrsnilo in priletel je na desno roko. Nevarno ne bo, vendar g. prošt za nekaj dni ne bo mogel prav rabiti roke. Naše sožalje!

— Živinski semeni. Podžupanstvo, oziroma gospodarski odsek na Uncu naznanja, da bode dne 17. t. m. (v petek na sv. Antona dan) na komaj 25 minut od železniške postaje Rakke oddaljenemu Uncu živinski (goveji) semeni ter opozarja oziroma najljudneje vabi gg. prodajalce živine, kakor tudi gg. živinske trgovce in sploh kupce k mnogobrojni udeležbi. Prihodnji živinski semenj bode pa prvi ponedeljek meseca sušca, t. j. 2. marca t. l.

— Od skupine za Kranjsko, Primorsko osrednjega društva c. kr. poštarjev in odpravnikov obojega spola se naznanja, da se je delovanje te skupine zaradi »preoblega uradnega posla« društvenega tajnika nekoliko zakasnilo in bodo od sedaj naprej društveni člani dobivali društveni časopis redno in brezplačno. Za vplačevanje članarine doposlale se bodo položnice, kakor hitro te dojdejo od pošt-nohranilničnega urada. Kdor ne bo dobil društvenega časopisa in želi biti član, naj to naznani predsedstvu na Rakek. Društvo dela za poštarje in odpravnike obojega spola, ter ima do sedaj povolne uspehe. Natančneje o tem piše naš društveni list, kateri članom v kratkem dojde. Mnenje nekaterih, da poštarji za oficijante delajo, je napačno in je preje resnica narobe. Gospoda, kaj pa so prejšnja poštar-ska društva dosegla, daš tudi so hodila četrstoletja samostojna pot. Tako malo, da se lahko reče skoraj nič. Kaj lahko dobro organizirano društvo doseže, pokazalo se je v zadnji božični dobi. Tovariši, vedite in imetie vedno pred očmi, da se bode dalo le tedaj kaj doseči, ako bomo edini in složni. Zbirajte se torej le pod zastavo osrednjega društva.

— **Predavanje.** G. nadučitelj Fr. Petrič je imel v nedeljo v Naklem poučno predavanje: »Odkritje Amerike«. Zanimivo snov je pojasnil svojim poslušalcem s pomočjo »laterne magike«.

— **Javna telovadba** telovadnega odseka »Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva« pri Devici Mariji v Polju bo dne 12. prosinca 1908, popoldne ob pol štirih v dvorani društvenega doma. Spored: 1. Ražalni nastop. 2. Proste vaje. 3. Vaje na orodju. 4. Skupine. 5. Nastop naraščaja. Šaljiva loterija. — Vstop imajo samo odrasli. — Vstopnina: Sedeži 1 K, stojišča 60 vin. — K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Pogrešani se je vrnil.** Klemen Kosmač se je po petdnevni odsotnosti srečno vrnil domov Zupanstvo Dovie.

— **Umrli** je v Trstu srbski trgovec Teodor Aničič.

— **Iz Novega mesta.** (Veselica.) Dne 5. januarja je priredil novomeški Sokol v prostorih »Narodne čitalnice« že dolgo obetano veselico, ki se je precej dobro obnesla. Program je bil izbornen. Mojstrski je sviral orkester pod vodstvom kapelnika g. Gab. Höfnerja, ki je že šestokrat pokazal svojo nadarjenost. — Tudi »marmornati kipi« so ugajali občinstvu zelo, le škoda, da so bili premalo razsvetljeni. Napačno je bilo tudi, da so zadnjo skupino kipov razsvetlili z rdečo lučjo; očem to ni ugajalo. Sicer pa se mora priznati Sokolom, da so rešili svojo nalogo izvrstno, da so res izvežbani in izurjeni. Največje občudovanje je vzbujal atletski Menelaj s Patroklejem. — Trzbi del programa je tvorila enodejanka »Neumestna ljubosumnost«. Spisal ***. Igralo se je izborno. V prvi vrsti se mora izreči priznanje g. Idi Vidičevu, ki se je kakor vselej izkazala izkušeno igralko. Igrala je aristokratsko damo povsem dovršeno, elegantno in naravno. Sobarico je igrala g. Friderika Vavpotičeva. Ona je razvijajoč se talent. Pri vsaki igri nas preseneti s kako izvanredno posebnostjo. Zlasti jo diči čisto izgovarjanje s francoskim akcentom, melodičen glas, fine geste in kar je glavno, ona ne pozna nobene afektacije. Tudi moški so rešili svoje vloge dobro. Grofa je igral g. Andres tako izborno, da moramo obžalovati, da se ta talent le še rekdokaj pokaže na odru; pripomniti pa bi bilo, da je govoril nekoliko pretiho. Tudi g. Prijatelj je tako dovršeno igral, da ga želimo še večkrat videti. — V obče se je veselica dobro obnesla, le škoda, da se ni uprizorila kake večja igra. Ali v tem ne zadene krivda reditelja veselice g. Vojska. On se je silno trudil spraviti na oder neko daljšo tridejanko. Toda v Novem mestu vlada zadnje čase taka brezbriznost v tem oziru, da se vsak poskus prirediti daljšo igro, razbije vsled tega, ker noče nihče nastopati kot igralec. Da, ta brezbriznost je že tako velika, da so ogorčeni celo tisti, ki sploh nikdar in nikamor ne zahajajo na veselice.

— **Odlikovanje.** Gospod Janko Strgar, čebelar in trgovec s čebelami v Bitinjah pri Bohinjski Bistrici, je dobil za razstavljenе čebele na mednarodni čebelarski razstavi, v zvezi s potovalnim zborovanjem nemškega osrednjega društva ter nemških, avstrijskih in ogrskih čebelarjev v Frankobrodu ob Meni na Nemškem, troje srebrnih kolajn ter troje krasno izdelanih častnih diplom. Čestitamo!

— **Aretirali** so v Gorici A. Kuralta iz Škofje Loke, ki dela v tovarni v Podgori, ker je pomagal štirim, da so ušli redarjem, ko so jih peljali v zapore. Bilo je to 5. t. m. ponoči. Oni štirje so ušli, njega so pa prijeli. Zagovarjati se bo moral pred sodnijo. Lepe ljudi je oprostil, ki so ga takoj plačali z nevhvaležnostjo.

— **Dva sumljiva človeka** je aretirala v Gorici policija v ponedeljek okoli polnoči. Eden je star 35 let ter je rekel, da se piše R. Paternovski iz Prusije, drugi, 19 let star, pa da je iz Danske, ter se imenuje Andersen Bauer. Sodi se, da sta se prijavila napačno. Bila sta brez sredstev. Policija ju je odvedla v zapore.

— **Finančna kriza v Zagrebu.** Hrvaška trgovinska banka, akcijska družba v Zagrebu, se nahaja v velikih stiskah pri izplačevanju denarja. Polom je povzročil pomanjšani kredit, zlasti pa insolvenca zagrebške trdnice Eben-spanger, katera je imela pri zavodu 300.000 kron dolga. Družbo tvorijo štirje zagrebški denarni zavodi z vsoto 700.000 kron. Budimpeštanske banke so udeležene pri zavodu s 350.000 kronami. Sestavila se je komisija, se-stoječa iz zastopnikov zagrebških denarnih zavodov in bančnega ravnanstva, da odpo-more tej finančni krizi.

— **Potres.** V okolici Munkača na Ogrskem so čutili več sekund trajajoče močne potresne sunki.

— **Poroke.** Poročil se je učitelj na Bledu g. Ivo Erbežnik z gđno. Elico Rabuse v Kostanjevici. Poročil se je trgovec v Nabrežini g. Fran Nemeš z gđno. Miciko Brinškovo.

— **Pogumna ženska.** Kmetica Vikt. Mondo je pred nekoliko dnevi zapazila pri Serne-delli blizu Kopra, da se trije otroci nekega bogatega gospoda, ki stanuje v bližini, igralo na železniški progi. Že se je slišalo sopihanje prihajajočega vlaka. Ženska je hitro skočila na železniški nasip, potegnila dvojce otrok raz proge, tretjega je vzela v svoje naročje ter se odstranila s proge baš v hipu, ko se je lokomotiva že dotaknila njene obleke. Tei pogumni in odločni ženski se imajo zahvaliti trije otroci za življenje. Oče otrok je bil bogato nagradil, a tudi od namestništva je dobila nagrado 150 K.

— **Umrli** je v Zagrebu c. in kr. stotnik v p., Franjo Przbik, po daljšem bolehanju, v 37. letu svoje starosti.

— **Na kolodvoru odmrtnouda zadet.** Na zagrebškem kolodv. je zadel mrtvoud kmeta Perko Perakoviča iz Zdenčina, ko se je kot rekonvalescent hotel odpeljati domov. Bil je na mestu mrtve.

— **Na lovu obstreljen.** Dne 8. t. m. je po nesreči ustrelil Viktor Savčič na lovu v Drnjo na Hrvaškem Josipa Kasiča v desno nogo.

— **Umrli** je v Zadru dvorni svetnik Rih. pl. Beden, finančni ravnatelj v pokoji.

— **Zločin v Zlarinu.** V bližini Klaričeve šume v Zlarinu v Dalmaciji, se je igralo več otrok. Medtem je prišel neki Italijan, da bi sekal drva v gozdu, nakar ga opomni majhen deček, Šime, da to ni dovoljeno. Ker je začel Italijan dečka radi tega pretepati, mu je prišel na pomoč mornar Ercegovič. V istem hipu vzame Italijan nož iz žepa in ga zabode Ercegoviču v trebuh. Italijani so nato pobegnili na čoln. Težko ranjenega Ercegoviča so prepeljali v bolnico v Spljetu.

— **V Trstu** je v l. 1907 umrlo 5297 oseb, torej 26 od tisoč. L. 1906 je bilo 5059 mrličev, 257 od tisoč. l. 1905 pa 5439, to je 282 od tisoč. Prebivalstva je 202 tisoč, kakor računa mestni statistični urad, dočim policija ceni prebivalstvo na 220 tisoč. L. 1907 je bilo 6616 novorojenčkov, torej 33 od tisoč. L. 1906 je bilo 6623 novorojenčkov, l. 1905 6093, l. 1904 6347, l. 1903 5916.

Štajerske novice.

š **Poučni tečaj v Celju.** Za tečaj vlada veliko zanimanje. Dosedaj se je oglasilo že nad 70 udeležencev! Liberalni kurz v Celju pa se je moral privkraj zaradi pomanjkanja ukaželnih pristavež preložiti. Tečaj se začne dne 13. januarja ob 9. uri popoldan. Udeleženci se zberejo prej v izobraževalnem društvu. Poročilo »Slov. Gospodarja«, da se kurz prične 12. januarja, je pomotno.

š **S. K. S. Z. za Štajersko.** Tajnik Zveze je g. Jožef Šut. Svoje mesto je nastopil z Novim letom. — V mariborski okolici se je ustanovila zopet nova potovalna knjižnica. — Pozivljamo dekanijeke odbore, da povsod začnejo s svojim delovanjem.

š **Zadružni tečaj v Mariboru** je zelo dobro obiskan. Udeležuje se ga 54 mož in mladeničev iz vseh spodnještajerskih okrajev. — Shod je otvoril državni poslanec in predsednik Zadružne zveze v Ljubljani, dr. Krek, z znamenitim govorom. Tečaj vodita gg. Pušenjak in Pelc. K otvoritvi tečaja sta prišla tudi državna poslanca dr. Korošec in Pišek.

š **Duhovniške izpizmembe.** Kaplan g. Josip Trafen iz Hajdine je postal uradnik kn.-šk. pisarne v Mariboru. Vpokojeni dekan vuzeniški g. Tomaž Mraz se je preselil iz Selnice k usmiljenim bratom v Gradec. Prestavljeni so gg. kaplani: J. Poplatnik iz Sv. Urbana v Hajdino, Sim. Petek iz Male Nedelje v Majšperk, Karl Malajner iz Majšperka k Sv. Urbanu, Franc Ogradi iz Sv. Barbare v Halozah k Sv. Jakobu v Slovenskih goricah, Jakob Rabuza iz Sv. Jakoba v Slovenskih goricah k Sv. Barbari v Halozah, kot kaplan pri Mali Nedelji je nastavljen bivši frančiškan o. Odorik Lorbek.

š **Celjsko trgovsko društvo** priredi že tako priljubljeni trgovski plesni venček tudi letos in sicer dne 2. svečana v veliki dvorani »Narodnega doma« v Celju. Trgovsko društvo postavilo se je na stališče, s svojimi prireditvami nuditi vsemu slovenskemu občinstvu Celja in širše okolice nepriljene in prijetne zabave ter se trudi v vsakem oziru svojo nalogo kolikor mogoče izvršiti. Ker je glavni namen »Slov. trg. društva« v Celju vstanovit čimprej trgovsko bolniško blagajno za Spodnji Štajer in si prizadeva po raznih potih priti do potrebnega zaklada, vrši se tudi letošnja prireditev v prid zakladu za ustanovitev trgovske bolniške blagajne. Z ozirom na prevažni namen je pač želeli, da naše cenj. občinstvo mesta Celja kakor širše okolice, sploh cele Spodnještajerske in bližje ležečih krajev Kranjske, poseti do prireditve in s tem podpira neposredno ustanovitev prepotrebne-ga zavoda. Slavna društva pa se prosi, glede svojih prireditev, na to prireditev jemati ozir.

š **Slovensko delavsko podporno društvo** v Celju ima 12. t. m. svoj občni zbor.

š **Radi ošpic** so zaprte ljudske šole v Celju od 15. t. m.

š **Izzivanje.** Dne 6. januarja je bila v občinski (!) hiši v Brežicah protestantovska maša.

š **Nevarno je obol el g. Fr. Celcer,** dobroznani slovenski gostilničar in mesar v Št. Ilju, in je malo upanja, da bi okreval.

š **»Marburgerca«** bi rada afero Mejik izza Silvestrovega večera v »Südmarkhofu« prikrila, oziroma olepšala, ampak to ji bode malo zaleglo. Zvedelo se je tudi, da se je od gotove strani Mejakovi narekovalo v kakem tonu naj nastopi. Zadeva postaja vedno bolj čedna. »Marburgerca« je tudi izpustila inkriminirane verze iz Mejakove hujskajoče deklaracije. Zakaj neki?

š **Umrli** je v Slovenji Bistrici trgovec Baumann. — V Št. Jurju ob Pesnici je umrl upokojeni pisarniški ravnatelj mariborskega okr. sodišča g. Grahovac. — V Gradcu je umrl vodja zemljiške knjige pri mariborskem okr. sodišču g. Jožef Lenart.

š **Električno razsvetljavo** dobe v Ločah pri Konjicah.

š **Eksplodizija v tovarni.** V Lipnici je dne 7. t. m. v tovarni bratov Assmann se dogodila acetilinska eksplozija. Delavec Mihaela Jeranša je tako vrglo ob zid, da je krvavel iz nosa in ust in se ni zavedel. Jeranš ima težke notranje poškodbe. 30 oken na tovarni je razbitih.

š **Rokovnjači v mariborski okolici.** Radi številnih tatvin v Mariboru in okolici so bili obsojeni 27letni delavec Franc Leskovar na 18, Jožef Jerič, star 19 let, na 8, Jožefa Pe-

pelnik, stara 18 let, na 4 in Katarina Lah, stara 26 let, na 13 mesecev težke ječe.

š **O umoru v mariborski kaznilnici** se nam poroča: Kaznjenec Ivan Tomašič, ki je umoril kaznjena Kranjca v tukajšnji kaznilnici, je bil svoje dni finančni respicient. Radi umora svojega strica je bil obsojen na vešala, a pozneje pomiloščen v 20letno ječo. V ječi je ubil nekega paznika, za kar je dobil 10 let zapor. Radi razžaljenja Veličanstva je bil obsojen v 13mesečni zapor in radi javnega nasilstva tudi v 13mesečni zapor. Imel je torej obsedeti 32 let v ječi. Sedaj je temu pridružil še umor svojega sotovariša Kranjca.

Ljubljanske novice.

lj **Seja »Slovenske krščansko-socialne zveze«** bo jutri, v soboto zvečer ob pol 8. uri.

lj **Zagrebska vojaška godba v Ljubljani.** V nedeljo, dne 12. prosinca, se vrši velik vojaški koncert v dvorani hotela »Union« in bode svirala polnoštevna vojaška godba pešpolka št. 16 pod osebnim vodstvom gospoda kapelnika Mitrovič, kateri nam je znan kot nekdanji kapelnik slovenske opere. Zagrebška vojaška godba je ena izmed najboljših vojaških godb in ima jako raznoteren program. Minulo poletje je bila celo sezono angaževana v Cerkljenici. Začetek ob 8. uri zvečer.

lj **Na oklikih so:** Gospod dr. Janko Polec, c. kr. sodni pristav v Trebnjem, z gospodičar Marijo pl. Lukanc; g. dr. Gvidon Sajovic, gimnazijski učitelj, z gđno. Antonijo Švejdca.

lj **Razstava slik akademičnega slikarja g. Rašice.** Krasne slike akademičnega slikarja g. Rašice bodo v izložbah »Katoliške Bukvarne« razstavljene 12. še dva dni. Opozorjamo občinstvo, da si ogleda le umotvore. Slike so naprodaj. Ali res ni Slovencev, ki bi podpirali umetnost? Premožni Slovenci, krasite svoje domove z umetnimi deli, ne pa z odtiski iz tujih tovarn.

lj **I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani** ima v petek, 24. prosinca t. l. v hotelu »Union« ob 8. uri svoj občni zbor. Društveno vodstvo opozarja, da se predlogi, katere so člani 14 dni pred občnim zborom pisмено izročili odboru, stavijo na dnevni red.

lj **35letnica slovenskega tiskarja.** Danes praznuje v Ljubljani 35letnico odkar se je posvetil »črni umetnosti« po celem Slovenskem dobroznani tiskarniški vodja g. Srečko Magolič, ki v tiskarniški umetnosti na Slovenskem zavzema odlično mesto. Srečko Magolič je v petek, 10. jan. l. 1873 stopil v pouk v R. Miličevu tiskarno, oproščen je bil zopet v petek 10. jan. 1878 kot stavec muzikalnih not. Nato je šel kot stavec v Bambergov tiskarno, štiri leta pozneje v »Narodno tiskarno«, katero je zapustil kot tehnični vodja, ter šel za upravitelja v D. Hribarjevo tiskarno v Celje. L. 1895 je otvoril v Celju fotografski atelje ter je tudi kot fotograf slovel za izbornega strokovnjaka. Kmalu se je oprijel zopet tiskarstva. Služboval je v Zagrebu, dalje kot tiskarniški upravitelj v Ustju nad Labo, kjer je ostal do svoje preselitve v Ljubljano. Srečko Magolič je bil stalni sotrudnik Halauskevega »Technisches Jahrbuch für den Buch- und Kunstdruck«, edini Slovenec, katerega dela so bila sprejeta v ta odlični strokovnjaški časopis, ki je bil tako poln hvale o Magoličevih delih, da je v oceni teh okusnih del nazval Magoliča za »stavca umetnika«. V Pragi je bil Srečko Magolič na mednarodni tiskarski razstavi tiskarskih izdelkov odlikovan s prvo odliko. Tudi kot fotograf je bil odlikovan v Parizu ter Amsterdamu. A tudi na polju slikarstva je Magolič eden najpridnejših in veletalentiranih slovenskih slikarjev. Njegove ljubke pokrajinske slike so splošno priljubljene. Ob 35letnici: Na mnoga še leta!

lj **Društvena godba ljubljanska** koncertuje jutri zvečer v hotelu »Južni kolodvor« (A. Seidl). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

lj **V župniji Marijinega oznanenja** je bilo v letu 1907 525 krstov, 216 porok, 316 mrličev in 197.000 obhajancev.

lj **Konkurz** je napovedalo sirovinsko društvo črevljarjev v Ljubljani.

Razne stvari.

Električni promet železnic v alpskih pokrajinah. Južna železnica se je pričela zanimati z vprašanjem o električnem železniškem prometu. Poseban oddelek glavnega ravnateljstva proučuje to vprašanje. Neki elektriški družbi so naročili, da naj sporazumno s študijskim oddelkom proučuje vprašanje in poizkuša stvar izvesti. Uspeh je, da je tehniško vprašanje rešeno in se peča s praktično rešitvijo v kratkem upravni svet. Južna železnica namerava uvesti pred vsem električni promet na Brennerski progi osobito na južnem delu, kjer so močne vodne sile. Za državno železnico so načrti južne železnice velike važnosti in se vprašanje najbrže reši sporazumno med južno in državno železnico.

Stotnik morilec. Zagovornik morileca stotnika Goebna je predlagal, naj preiščejo stotnika, če ni duševno bolan.

Očetov ubojica. V vasi blizu Osnabrucka je krčmar Mayer radi družinskih razmer ubil s sekirao svojega 88letnega očeta, nato se je pa — obesil.

Pesnik Busch je umrl 9. t. m. v Markthausnu.

Smrt na železniškem tiru. V Gentu je povozil vlak neko žensko in dva otroka, tretji je pa ranjen.

Nesreča na železnici. V noči od 5. do 6. januarja je zadel vlak, ki vozi iz Treviglia, z vlakom, ki prihaja iz Brescine. Deset oseb se je ponesrečilo. — Pri Lousanci v bližini Barle Duc je zadel tovorni vlak z neko lokomotivo. Strojevodja lokomotive in nek sprevodnik sta izgubila življenje.

Nesreča v gorah. Štirje Angleži so hoteli dne 3. t. m. prelesti prelaz k Sv. Nikolaju v kantonu Wallis. Vzeli so s seboj štiri vodnike. Pustili so se privezati z vrvmi razen Franca Bergue-ja iz Londona. Bergue je šel prvi. Naenkrat mu je spodletelo in brez vsakega glasu je padel v globino. Njegovo truplo so našli drugi dan z razbito črepinjo in zlomljenimi udi.

Ponesrečen parnik. Argentinski parnik »Cesarica Pare« se je potopil v višini Kvesanta, ker se je razpočil kotel. Posadka 11 mož se je rešila.

Tovarna municije eksplodirala. Švedska tovarna municije v Marienbergu pri Stockholu je 6. t. m. zjutraj eksplodirala brzkone vsled električnega kratkega stika. Sušilno poslopje je zletelo v zrak; mrtvi ste dve delavki. Več drugih poslopij je poškodovanih.

Nezavreto mleko — povzročitelj tifusa. V zadnjih tednih se pojavlja vedno več novih slučajev legarja na Dunaju. Samo v zadnjem tedno je bilo 35 novih slučajev. Sedanji slučaj so v zvezi — po konstatiranju zdravnikov — z vživanjem nezavretega mleka.

Rodbinska drama na novega leta dan. V Turški kolibi v okraju Dervent v Bosni je nastal prepir med zakonskima Jozo in Marijo Čabraja, kateremu je sledil žalosten konec. Marija je prizadejala svojemu možu take telesne poškodbe, da jim je podlegel.

150.000 delavcev brez dela. 96 odstotkov organiziranih angleških predilnic, ki imajo skupaj 189 tovarn, je sklenilo, da s 25. t. m. odpuste svoje delavce. Delo jim odpovedo 8 dni prej. Na ta način pride ob delo 150.000 delavcev.

Ponarejeni 50kronski bankovci krožijo v osehki okolici. Prijeli so na pošti nekega Ha-serja, ko je izdal 50kronski bankovec.

Bančni predsednik ponarejevalec šekov. V Londonu so prijeli bivšega predsednika neke banke. Dolže ga, da je ponaredil neki šek za 62.768 dolarjev. Heina so izpustili proti kavciji 40.000 dolarjev. Heina čaka pet- do desetletna ječa, če ne bo oproščen.

Proti alkoholnim pijačam na zborovanjih. Deželni kongres socialno-demokratskih strokovnih organizacij na Ogrskem, ki je te dni zboroval v Budimpešti, je sklenil, da bo prirejela ta organizacija zborovanja le na takih prostorih, na katerih se ne prodaja pivo, vino in žganje. Če drugače ne gre, naj se zborovanja vrše v kavarnah.

Demonstracija pred italijanskim kraljem. »Veličanstvo! Kruha in dela!« Rimski kamnoseki že leta pogostoma štrajkajo pri stavbi spomenika Viktor Emanuela, ker stavbno vodstvo ne skrbi za pravočasno dostavljanje marmorja in tako delo zastane. Ko je 7. t. m. italijanski kralj ogledoval spomenik, so sklenili delavci demonstrirati o čemur je zvedela policija šele v zadnjem trenutku. Več delavcev je bilo aretovanih. Ostali so obkrožili kraljev voz ter vpili: »Veličanstvo! Že od septembra smo brez dela! Hočemo dela in kruha!« Kljub policiji so kamnoseki le sledili kraljevemu vozu do Piazza Venezia. Stavbinski minister se je branil sprejeti deputacijo delavcev.

Nov umor v Berolinu. Mrtvo žensko je našel na tempelhofskem polju neki delavec. Truplo je ležalo na hrbtu in je bilo grozovito razmesarjeno. Ruta, iz surovega platna z modrim robom, kot jih imajo kaznjenci okoli vratu, ji je bila globoko v grlo zatlačena in v smrtnem boju se je zagrizla vanjo. Na truplu so se poznali globoki ugrizi, po katerih se je dalo določiti, da so bili zobovi zgornje čeljusti izbočeni nad spodnjimi.

Boj med policijo in najemniki v New Yorku. Najemniki stanovanj so imeli shod, na katerem se je vršil boj s policijo. Ranjenih je bilo do 200 oseb.

Velikansko goljufijo so odkrili pri akcijski družbi za izrabljenje azijskih gozdov v Dunquerkeju. Ko so revidirali blagajno, so dobili v blagajni le 15.000 frankov, dasi so vplačali akcionarji 473.000 frankov. Družba ni niti poizkusila, da poseka kako azijsko drevo. Policija je napravila preiskavo, ravno ko so imeli gospodje upravni svetniki sejo. Dva upravna svetnika, pri katerih so našli važne spise, so takoj zaprli.

Nečloveška mati. Policija je vzela na Dunaju ženi kočijaža Goldmanna njeno osemletno hčerko, s katero je nečloveško postopala. Deklica je hroma in pripoveduje, da jo je mati ob vsaki priliki nečloveško pretepala in ji ni dala jesti. S kunjjo ji je zamašila usta in jo pozvala, naj napravi križ, ker jo hoče ubiti. S sekirjo jo je večkrat tepla.

Stavka mesarskih pomočnikov v Budimpešti postane splošna, ako ne bo posredoval magistrat.

Najstarejši škof na svetu umrl. Iz Londona poročajo, da je v Hobartu (Tasmanija) umrl katoliški nadškof Daniel Murphy v 90. letu starosti. Murphy je bil najstarejši škof na svetu.

VOLITVE NA HRVAŠKEM.

Bivši sekcijški šef dr. Ivo Kršnjavi bo kandidiral v hrvaški sabor v prvem zagrebškem volivnem okraju na program

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

== priporoča svoje izborno pivo. — Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko). ==

Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).

== Pošiljate na dom sprejema restavracije „Narodnega Doma“ g. Kržišnik (Telefon št. 82.) ==

Starčevićeve stranke prava. Došednji član hrvaško-srbske koalicije, dr. Franjo Potočnjak, je prestopil k Starčevićevi stranki prava in kandidira na njen program v Delnicah proti dr. Mažuraniču.

Telefonska in brzojavna poročila. IMENOVANJE NOVEGA HRVAŠKEGA BANA.

Budimpešta, 10. jan. Uradni list danes priobčuje imenovanje barona Raucha za hrvaškega bana. Bivši ban Rakodeczay je dobil čast tajnega svetnika.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 10. jan. V današnji seji ogrskega državnega zbora je naznanil predsednik Justh, da je baron Rauch imenovan za hrvaškega bana. Nato je ministrski predsednik podal poročilo o prekoračenih kreditih leta 1907., honvedni minister je pa podal predlogo o kontingentu vojaških novincev, ki je normalen. V jutrišnji seji bo zbornica volila bančno komisijo.

AVSTRO-OGRSKA BANKA IN OBRETNOSTNA MERA.

Dunaj, 10. jan. Generalni svet avstro-ogrške banke je sklenil obretnostno mero v eskomptu znižati na 5 odstotkov, pri Lombardih na 5 in pol in pri drugih državnih papirjih na 6 odstotkov.

PRINC HOHENLOHE DUHOVNIK.

Dunaj, 10. jan. Sorodnik tržaškega namestnika, princ Egon Hohenlohe, je imenovan za župnika v Hermannstadt.

ISTRŠKE VOLITVE.

Poreč, 10. jan. Tu so pri občinskih volitvah, kakor vedno, prodrli laški in lahonski kandidati. Protikandidatov sploh ni bilo.

NEMŠKI CESAR NA KRFU?

Trst, 10. jan. Ker se v tukajšnji luki nahaja nemški parobrod »Pergamon«, ki ima na krovu pohištvo iz nemškega cesarskega dvora in odplove z njim na Krf, kjer se bo opremil grad »Achilleion«, zdaj last cesarja Viljema, sodijo, da bo nemški cesar še to spomlad šel bivat na Krf, da ozdravi svojo kronično bolezen v grlu.

POŽAR.

Trst, 10. jan. Včeraj je tu izbruhnil precejšen požar v skladišču tvrdke za steklo Mihaela Hoge v ulici Carducci št. 14. Škoda je velika in večidel nepokrita.

MISTERIOZEN SLUČAJ.

Trst, 10. jan. Včeraj ponoči so našli delavca Jožefa Kausa, ogljarja pri plavžu v Škednju, pod oknom njegovega stanovanja št. 669 v Kjarboli težko ranjenega na glavi. V tržaški bolnici je kmalu izdihnil. Ne vé se, ali je sam padel iz okna ali pa se je izvršil zločin.

NESREČA.

Trst, 10. jan. Na progi pri Sv. Križu je tovorni vlak podrl na progi stoječega železničarja Antona Nabergoja iz Nabrežine in mu zmečkal roko. Revez se je sam peljal v tržaško bolnico.

VELIKE DEMONSTRACIJE ZA SPLOŠNO IN ENAKO VOLIVNO PRAVICO V BEROLINU.

Berolin, 10. jan. Pred deželnim zborom so bile danes povodom reforme za volitve v pruski deželni zbor velike manifestacije. Pred deželnim zborom je stala velika množica. Socialni demokratje so že pred pol 11. uro zasedli rampo deželnega zbora in bližnje ulice. Ko se je pripeljal kancelar Bülow, bil je sprejet z demonstrativnimi klici na splošno volivno pravico, žvižganjem in kričanjem. Ko je stopil Bülow z voza, stopil je predenj nek star mož in mu grozil s stisnjenimi pestmi. Kancelar je šel v poslopje deželnega zbora, ne da bi poklical pomoč številno zbrane policije. Situacija je postajala vedno kritičnejša. Množica je prepevala revolucionarne pesmi in je od vseh strani kora-

kajoče vojake sprejela s »Hoch«-klici. Straža je s pomočjo vojaštva razgnala demonstrante. Več oseb je bilo aretovanih. Včeraj zvečer je bilo v Berolinu 35 zborovanj za splošno volivno pravico. Zborovalci so protestirali proti sedaj nameravani krivični reformi. Po shodih so zborovalci poizkušali priti po ovinkih v središče mesta, a so bili od policije razpodi. Neki več sto mož broječi četi se je posrečilo priti v bližino kraljeve palače, a tudi to četo je policija razpršila.

MORILKA OTROK IZPUŠČENA IZ ZAPORA.

Berolin, 10. jan. Morilko Weber, ki je na misteriozen način umorila mnogo otrok, so v Chateauraux izpustili iz zapor, ker se sodišče vsled izjave psihijatrov ni moglo prepričati o njeni krivdi. Izpuščeno morilko je sodnik Louis Bonjean vzel za — služkinjo.

Berolin, 10. jan. V svojem govoru je danes knez Bülow v pruskem deželnem zboru izjavil, da v sedanjem zasedanju še ne bo predložena volivna reforma za pruski deželni zbor. Ta izjava je povzročila veliko senzacijo.

ARETACIJE V PETERBURGU.

Peterburg, 10. jan. V različnih mestnih delih so se zadnji čas izvršile številne aretacije vsled novega gibanja teroristov.

POLOŽAJ V ABESINIJ.

Rim, 10. jan. Z ozirom na napad Abesincev na Lugh (glej »Politični pregled«) izjavlja Gustav Chiesi, da je položaj za italijansko kolonijo nevaren. Lugh je največje trgovinske važnosti, napad pa da je bil pripravljen.

JAPONSKA SE NE VDA AMERIKI.

London, 10. jan. Ameriška vlada je zahtevala od Japonske pismene garancije, da omeji izseljevanje v Ameriko. Japonska noče na to pristati.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 10. januarja.	
Pšenica za april	12:80
Pšenica za oktober	10:51
Rž za april	11:40
Koruza za maj	7:18
Oves za april	8:28
Efektiv: brez kupčije.	

I. društvo biš. posesnikov v Ljubljani

Vabilo na občni zbor v petek, dne 24. januarja t. l., ob 8. uri zvečer v hotelu „Union“.

Spored:

1. Odobrenje poročila o preteklem letu.
2. Končni račun o preteklem in proračun za naslednje leto.
3. Volitev odbornikov.
4. Volitev treh pregledovalcev računov.
5. Določitev letne članarine.
6. Slučajni predlogi članov.

Odbor.

Najboljše in najmodernejše

KLOBUKE

v vseh oblikah
in najbogatejši izbor
po 1-20 gl. in višje
v Ljubljani pri

C. J. HAMANN

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-

čistil. sred-

stvo

Seydlin

Izdelovatelj

O. Seydl

Ljubljana, Špital.-Stritar. ul. 7

73

Helena Dekleva roj. **Leban**
naznanja v svojem in v imenu svojih
otrok prežalostno vest o smrti svojega
ljubljenega soproga, oziroma očeta,
tasta, starega očeta in brata, gospoda

Alojzija Dekleva
kateri je danes ob 7. uri zjutraj, pre-
viden s svetotajstvi, v 81. letu svoje
starosti mirno v Gospodu preminul
Pogreb nepozabnega rajnika bude
v četrtek, 9. t. m., ob 4. uri popoldne.

Postojna, dne 8. januarja 1908.

Dva dobra
ključarska pomočnika
in 1 vajenec se sprejmo takoj
pri **Ivanu Triller**,
ključavničarju na **Bledu**. 59 2-1

Krepkega učenca
s primerno šolsko izobrazbo za večjo trgo
vino z mešanim blagom sprejme takoj
pod ugodnimi pogoji **Lavš Leopold**,
Tržič, Gorenjsko. 63 3 1

Ugodna prilika
za trgovce in obrtnike!
Ker mi preostaja še več tisoč
reklamnih koledarjev
za leto 1908
sem primoran prodajati iste veliko pod tovarniško
ceno; naj se torej izvoli vsak, ki bi jih še potre-
boval, obrniti na mojo trdko, jaz mu bom napravil
prav izredno nizko ceno. 75 7-1
Pričakujoč obilnih naročil se priporočam
FR. IGLIČ,
trgovina s papirjem in galanterijo na drobno in debelo,
Ljubljana, Mestni trg št. 11.

52 3-2

TRGOVINA.

V hiši št. 33 na **Vačah** se oddajo v najem prostori dobro vpeljane
trgovine z mešanim blagom.
Ponudniki naj se zaradi sklepa pogodbe obrnejo v teku enega mesca do varuha
lastnice gosp. **Tita Strmljan** v Mačkovcu pri Vačah.

C. kr. okrajno sodišče v **Litiji**, oddelek I.,
dne 4. januarja 1908.

Naznanilo glede sejma.

Podpisani zastop naznanja, da bode

= sejem v Kostanjevici =
dne 17. t. m., na sv. Antona dan,

kakor običajno.

V pratikah se je pomotoma izpustilo.

Mestni zastop v **Kostanjevici**, dne 7. januarja 1908.

72 1 1

Načelnik: **Otmar Sever**.

Napoved osebne dohodnine

Ker je ta mesec napovedovati do-
hodke za odmero osebne dohodnine,
se priporoča v porabo kot najprak-
tičnejša, znana brošurica: —

Kratko navodilo
- o napovedi -
osebno - davčne
-- dohodnine --

-- za duhovnike in beneficate --
-- župnika **Matija Kolar** --

-- **Cena 30 h** --
-- Dobiva se v --
Katol. Bukvarni
-- 5-2 v Ljubljani 40 --

Vsestranski izurjena

kuhara

z dolgoletnimi spričevali iz župnišč želi
dobiti službo, najraje v kakem župnišču.
Naslov pove uprava lista. 74 3-1

Novost

za cerkvene zbore.

Osem napevov k bla-
goslovu. Zložil **Karol Bervar**.
Op. 7. 1908. — Cena partituri
K 1'—; štiri glasovi v dveh
komadih K 1'—.

Katoliška Bukvarna
v Ljubljani. 41 5-2

Podružnica
v Spletju.

Delniška glavnica:
11 K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2

sprejema vloge na vložne knjižice in na žiro-račun proti **4½%** obrestim.
Vloge na tekoči račun, koje ostanejo vsaj **60 dni** naložene, obrestuje proti **8dnevni** odpovedi s

5%

Rentni davek od vlog na knjižice plača banka sama.

Podružnica
v Celovcu.

Rezervni fond:
11 K 200.000.